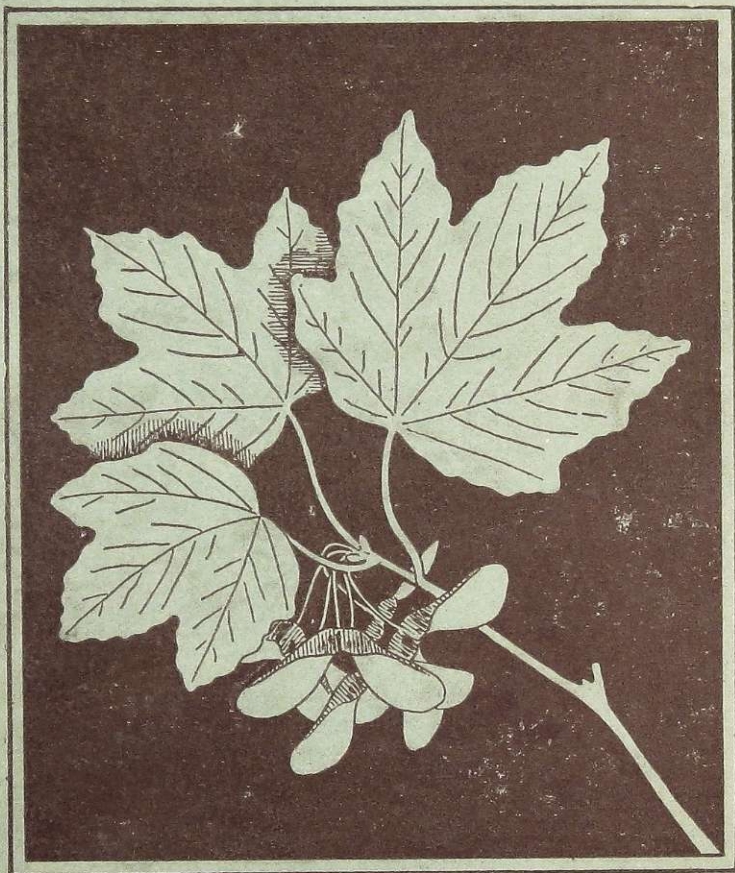

1.808

Ing. A. PANOVA

2133

ŠAKUPLJANJE I MANIPULACIJA SA ŠUMSKIM SJEMENOM

IZDANJE „NARODNOG ŠUMARA„ – SARAJEVO 1951

Ing. A PANOV

SAKUPLJANJE
I MANIPULACIJA
SA ŠUMSKIM
SJEMENOM

Priručnik

Izdanje
»Narodnog šumara« — Sarajevo 1951

UVOD

U prirodi ništa nije stalno, sve se mijenja, sve teče kako su već davno rekli stari grčki mudraci. Mijenjaju se ljudi, mijenja se priroda, mijenja se slika zemljine površine, mijenja se sama vasiona. Zvijezde koje su sjale prije milijardu godina — ne sjaju više; morski valovi koji su se talasali prije milione godina — ne talasaju se više; gaje je nekad bilo more, tamo je već davno kopno. I šume koje su se zelenile prije hiljadu godina daleko su se odmakle od ljudskog naselja.

Ali, već smo ušli u jedno novo doba života kad i sam čovjek postaje snažan činilac svih promjena na zemlji. Proćiće još hiljade godina i čovjek — naoružan tehnikom i znanjem — mijenjaće prirodu po svojoj želji. I nije ovo slučajno što su šume među prvima došle na red, da se snažnom, razumnom intervencijom čovjeka vrate tamo gdje su nekad bile. Ali kako ćemo vratiti šumu tamo gdje je nema ni u blizini? Znamo kako se pomlađuju, kako se obnavljaju, kako osvajaju nove prostore prirodne šume. Otvori se borova šišarica, izleti krilata sjemenka i odnese je vjetar daleko od majčinog stabla. Padne žir na vlažnu zemlju, prezimi pod snijegom i listincem i eto na proljeće mlade biljčice koja će naslijediti zemlju sadašnjih orijaša. A koliko je u šumi niklo divljih trešanja što su ih posijale ptice? Koliko je po rubovima i proplancima niklo lješnjaka što su ih odvukli šumski miševi i vjeverice? Može šuma da se sama pomlađuje i obnavlja tamo gdje joj ne smeta čovjek i stoka, tamo gdje su se nadvila stara, rodna stabla nad bujnim podmlatkom da ga štite od sunca, mraza i leda. A šta ćemo tamo gdje sjeme neće samo da padne i kuda nam ga neće donijeti ni vjetar, ni ptice, ni vjeverice. Mi ga moramo sami doba viti, mo-

SADRŽAJ:

Uvod	3
Sakupljanje sjemena	5
Trijebljenje sjemena	12
Čuvanje sjemena	14
Lišćari	19
Četinari	35
Egzote	38
Dodatak	40

izdavač: Miroslav Perić
Tiskara: Miroslav Perić